

ličan! „Voditelj v bogoslovnih vedah“ piše v 2. letošnji številci: „Duhovnik mora biti v svojem občevarju nasproti učiteljem vedno ljubezniv“. V osebnem občevarju mora duhovnik smatrati učitelja kot ravnopravnega souda človeške družbe in kot ravnopravnega sodržavljana. Ni samo nemodro in nelep, ampak tudi nepravilno, ako bi se hotel duhovnik v zasebnem občevarju kazati kaj več, kakor pa učitelj. Lepe besede, ki pa ostanejo na papirju, ker poznamo prav mnogo duhovnikov, ki greše proti „duhu in naukom katoliške cerkve“. Vsekakor pa je značilno, da so v Mariboru uvideli potrebo, duhovnikom dati tako lep pouk. Konečno pravi člankar: „V ime dobre slovenske stvari torej prosimo naše učiteljstvo, naj se ne da po nekaterih tovariših, posebno po tovariših iz Kranjskega, zvabiti v liberalni tabor, zakaj klerikalizma, kakor ga slikajo ti gospodje, naše duhovništvo ne pozna in ne bo poznati“. Bodemo videli!

Mimogrede naj še omenim, da so najsovražnejši članki proti duhovništvu „Zmesi“ pornografskega gosp. učitelja Rešetarja, in pa članki Karola (Dragotina) Svobode. Ali ste že pozabili, v kolikih člankih in noticah je „Slovenski Gospodar“ blatil slovensko učiteljstvo in šolstvo? In slovenski učitelj naj bi molčal? Nikdar ne!

O ustanovitvi „Slomšekove zveze“ in katoliškem shodu prihodnjič kaj.

Na Goriškem se „Gorica“ kaj hudo jezi, da so tudi učitelji zaupniki narodno-napredne stranke in kliče policijo ter šolske oblasti na pomoč. Vrla „Soča“ izvrstno odgovarja v dveh člankih „Učiteljstvo in klerikalci“. Zlasti znamenit je konec: „Šolski zakon govori o versko-nravni vzgoji v šoli. Kdo pa ima v rokah to vzgojo? Odgovor: učitelji in — duhovniki. Ali kako izpolnjujejo ti zadnji svojo dolžnost? Naj le razpošlje kardinal na šolska vodstva vprašanje v tem oziru, in brez dvoma dobi odgovore, da ga bo sram svoje višjepastirske službe. Tu, tu pometajte pred svojim pragom! Ali hočete, da pričnemo novo serijo — „Tutti frutti?“

Pred kratkim bila je slavnost v Vipavi. Bralno društvo „Triglav“ iz Goč je dobilo novo zastavo. Tovariš Mrcina je imel slavnostni govor. Med pijano tolpo (15), ki je prišla zgago delat, sta se nahajala tudi dva učitelja iz Goriškega. Čudno, čudno! Ta dva gotovo pristopita „Slomškovim zvezam“. — Kamniški Čenčič je na zborovanji katoliškega političnega društva kot tajnik nekaj čenčal; Jaklič pa, sedaj general klerikalnih učiteljev in učiteljic, se je repenčil na volilnem shodu Višnikarjevem. Amen.

Rešetar.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Belokranjsko učiteljsko društvo zboruje v četrtek, dne 20. t. m. ob 10. uri v šoli v Črnomlju.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednikov.
2. O bodočem delovanju društva, g. R. Schiller.
3. Kako si pridobi učitelj ljubezen in spoštovanje otrok, poroča gđe. M. Pezdirec.
4. O hospitaciji, predava g. Iv. Demšar.
5. Razgovor o spomenikih umrlih tovarišev.
6. Raznoterosti in nasveti.

V Črnomlju, dne 14. kimavca 1900.

Predsedstvo.

Istra.

Podgrad v Istri. V zadnjem „Učit. Tovarišu“ št. 26. piše g. kolega Božo Dubrovič od Šv. Mateja, da ni bila

vrnjena okrožnica, ki jo je poslalo „Učit. društvo“ v Podgrad, kjer učiteljuje Kristijan Bogatec, o zadevi izvolitve enega učitelja odposlanca na učiteljski sestanek v Pulj.

Povem g. B. D., da sem dotično okrožnico z izvolitvijo g. Avg. Rajčiča poslal pravočasno v Hrušico, kjer najde v opravljenem zapisniku dotične šole pod št. 4, da je tja dospela in bila dalje odposlana 13. svečna t. l.

Pravičnejše bi torej bilo, da bi bil g. B. D. navedel imena onih, ki niso z vinarjem prispevali na okrožnico za deputacijo na Dunaj do Nj. Veličanstva.

Kristijan Bogatec.

Ispravak. Nije istina, da se je okružnici „Učiteljskog društva kotara Vološko“ kojom je ono pozivalo učitelje, da se izjave za izbor jednoga delegata k sastanku u Puli dne 26. februara t. g. „tu u Mošćenice“ (t. j. kod mene) „njegdje zameo trag;“ nego je istina, da sam se izjavio za delegata veleč. popa Nikolu Butkovića nadučitelja u Kastvu i da sam tu okružnicu poslijediv bližnjoj školi kako proizlazi iz potvrde c. kr. poštarskoga ureda u Mošćenicama dneva 11. februara 1900 br. 11, kod mene svakomu na uvid.

U stvari glede deputacije k Njegovom c. i kr. Apostolskomu Veličanstvu ispravljam i izjavljam slijedeće:

Nije istina da bi „U. d. k. V.“ bilo u tom poslu razaslalo istu okružnicu kao i za sastanak u Puli svim školama kotara razdijeljenim u one (6) skupine; nego je istina to, da je spomenuto društvo poslalo po jednu istovjetnu okružnicu svim školama kotara osim mošćeničkoj i lovranskoj. Za same ove dvije škole (isključivši i naravni put Berseča) to društvo poslalo je jednu posebnu okružnicu, čim je jasno, da je sadržaj jedne i druge bio različit. Videći taj ne iskreni postupak predstavnika „U. d. k. V.“, ja, da proti tomu prosvjedujem, nijesam doprinijeo niti helera za deputaciju u Beč a i s toga što je predsjedništvo društva prijetilo u toj posebnoj okružnici, da će ime ne doprinositelja tiskati u časopise. Što nijesam doprinijeo, dokazao sam da se ne strašim prijetnja gospode oko „U. d. k. V.“ A i bez toga ne bih bio doprinijeo niti helera, jer forma okružnice na mene upravljenu nije bila ugrađena, da ne rečem uljudna, kao što nije ni ova ekspetoracija gospodina nadučitelja Boža Dubrovića, koju ovim ispravljam.

Da pak nijesam bio protiv deputaciji u Beč, dokazom je što sam kupio za nju milodare u mojem školskom okružju i pokupio više kruna otposlanih predstavniku „U. d. k. V.“ kako to dokazuje primnica c. k. poštarskoga ureda u Mošćenicama.

Toliko što se mene izravno tiče.

Pripravan sam k tomu da ispravim i druge ne tačnosti i ne istine ako bi bile napisane samo uljudnom i pristojnom formom, koje bi se mene izravno ticale, kao što bih i danas, da znam, da gosp. nadučitelj Dubrovič u svojem kontestiranom dopisu, na mene cilja, uz uvjet da taj dopis bude prije popravljen od poznavaoa hrvatskoga jezika i da misli budu poredane po slovničkim pravilima, koja ne dopuštaju dvojako značenje; jer dvojako značenje, ako hotomice unešeno, može da služi piscu, da ga u potrebi izvuče iz škrupca.

Lanišće, 13. septembra 1900.

Marijan Marchi,
nadučitelj.

Dostavek uredništva. S tem, da smo odprli svoje predale tudi g. B. Dubroviču, še ni sklepati, da se mi strinjamo z njegovimi nazori. Mi hočemo priti stvari do dna ter se natanko poučiti o istrskih razmerah; zato bi radi slišali vse pro in contra glasove. Tako smo postopali tudi na Goriškem. Tudi Vam je naš list vedno na razpolago; vzemite le pero v roko in razjasnite nam s svojega stališča tamošnje razmere. Povemo Vam pa naravnost, da se nam dozdeva že danes, da plava istrsko učiteljstvo v klerikalizmu, a tega še samo ne ve. Želeti bi bilo, da pride učiteljstvo pravočasno do spoznanja in ne obožuje tistih mož, ki hodijo v Ljubljano na katoliški shod. Taki možje niso prijatelji napredka in svobodne misli.